

WARSZAWSKI KLUB SENIORÓW LOTNICTWA
Rok założenia kwiecień 1939
ul. Komitetu Obrony Robotników 43, 02-146 Warszawa
KLUB LOTNIKÓW LOTECZKA
Szkoła Personelu Lotniczego BISEK AEROSPACE
Hotel Kosmonauty Airport
ul. M. Przybyły 22, 54-512 Wrocław
KRAJOWA SEKCJA LOTNICZA
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP
ul. Tadeusza Czackiego 3/5, 00-043 Warszawa,

INSTYTUT LOTNICTWA
Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Lotnictwa
al. Krakowska 110/114, 02-256 Warszawa

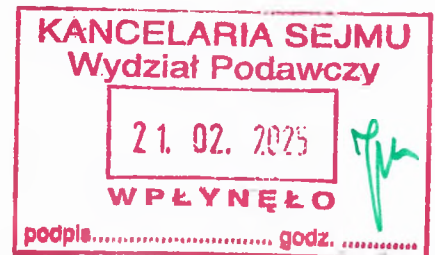
Pan

Warszawa 21.02.2025

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku

Stosownie do Regulaminu Sejmu;

Art. 33a. Projekt uchwały w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby albo wydarzenia.

1. Projekt uchwały w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby albo wydarzenia może być wniesiony do dnia 30 kwietnia poprzedniego roku.
2. Projekty ustaw i uchwał składa się w formie pisemnej na ręce Marszałka Sejmu; wnosząc projekt wnioskodawca wskazuje swego przedstawiciela upoważnionego do reprezentowania go w pracach nad tym projektem.

Do projektu ustawy dołącza się uzasadnienie, które powinno wyjaśniać potrzebę i cel wydania ustawy, w imieniu WNIOSKODAWCÓW wymienionych w tytule, zwracamy się z uprzejmą prośbą o wprowadzenie pod obrady Wysokiej Izby naszego wniosku dotyczącego Projekt uchwały w sprawie ustanowienia roku 2026 rokiem zasłużonego dla historii polskiego i światowego lotnictwa jak i dokonań pilota wojskowego, sportowego i doświadczalnego, pułkownika Wojska Polskiego Bolesława Orlińskiego.

UZASADNIENIE

Bolesław Orliński (ur. 13 kwietnia 1899 w Niwerce k. Kamieńca Podolskiego, zm. 28 lutego 1992 w Toronto) – polski pilot wojskowy, sportowy i doświadczalny, pułkownik Wojska Polskiego. Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej i jako pilot w II wojnie światowej.

Kawaler Krzyża Srebrnego Orderu Wojennego Virtuti Militari.

W wieku 19 lat wstąpił do rosyjskiej armii, a następnie walczył w I Korpusie Polskim gen. Dowbór-Muśnickiego. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości walczył w wojnie z bolszewikami.

W czerwcu 1921 roku ukończył Niższą Szkołę Pilotażu w Bydgoszczy, a następnie został instruktorem w Wyższej Szkole Pilotów w Grudziądzu.

W 1928 wystąpił ze służby wojskowej, po czym został pilotem doświadczalnym w Państwowych Zakładach Lotniczych. Pod koniec 1928 wykonał jako pierwszy loty na nowym prototypie polskiego myśliwca PZL P.1 konstrukcji Zygmunta Puławskiego, przy czym – po uszkodzeniu skrzydła w locie – zamiast skakać ze spadochronem, zdołał bezpiecznie wylądować, ratując samolot. Oblatywał następnie jako pierwszy wszystkie kolejne myśliwce PZL: P.6, P.7, P.8, P.11, P.24 i P.50 Jastrząb (w 1939) oraz liczne samoloty cywilne, sportowe PZL.19, PZL.26 i pasażerskie PZL.4, PZL.44 Wicher, a także łącznikowy PZL Ł.2.

Oprócz lotów jako pilot-oblatywacz brał udział w licznych mityngach lotniczych i prezentacjach zagranicznych polskich samolotów, a także krajowych i zagranicznych zawodach lotniczych. W maju 1930, pilotując PZL Ł.2, zdobył pierwszą nagrodę w międzynarodowym mityngu lotniczym w Brnie. W lipcu 1930 na samolocie PZL.5 wziął udział w międzynarodowych zawodach samolotów turystycznych Challenge 1930, lecz odpadł 26 lipca na skutek awarii silnika. W grudniu 1930 prezentował myśliwiec PZL P.6 w locie na paryskim salonie lotniczym Le Bourget. W dniach 29 sierpnia – 7 września 1931 Orliński zwyciężył na PZL P.6 w amerykańskich zawodach lotniczych National Air Races w Cleveland, pokonując znanych pilotów światowych, w tym Ernsta Udetę. Uznanie wzbudziły zwłaszcza jego brawurowe akrobacje. W 1932 ponownie wziął udział w zawodach samolotów turystycznych Challenge 1932, tym razem na PZL.19. 28 czerwca 1934 ustanowił na PZL P.24 światowy rekord prędkości dla samolotów myśliwskich. W 1936 dokonał oblotu prototypu LWS-4 zwanego Żubrem, w późniejszym okresie znanego jako LWS-6 Żubr.

Sławę przyniósł mu daleki rajd na trasie Warszawa – Tokio – Warszawa, odbyty w 1926 roku. Bolesław Orliński, w 1926 r. samolotem Bréguet 19 A2, pokonał trasę Warszawa-Tokio-Warszawa.

Osiem lat po odzyskaniu niepodległości, polska załoga na samolocie Breguet XIX, z białoczerwonymi szachownicami na skrzydłach, wykonała rajd Warszawa - Tokio - Warszawa, przelatując ponad 20000 km w czasie 131 godzin, wynosząc na "światowe salony" młode polskie lotnictwo.

Bolesław Orliński, w stopniu porucznika, wraz z mechanikiem Leonardem Kubiakiem w sierpniu i wrześniu 1926 roku brawurowo pokonali dystans Warszawa-Tokio-Warszawa. Przebyli trasę o długości ponad 10 tys. kilometrów w samolocie Bréguet 19 A2, pozbawionym radia i spadochronów. W Japonii Orliński został przyjęty na audyencji u cesarza i odznaczony Orderem Wschodzącego Słońca – trzecim w hierarchii ważności odznaczeniem japońskim. Jakby tego było mało, obaj piloci postanowili wrócić do kraju tak, jak z niego przylecieli – samolotem.

Po powrocie do kraju Orliński został pilotem oblatywaczem. Testował m.in. maszyny ze słynnej serii PZL.

Po wybuchu II wojny światowej Bolesław Orliński zgłosił się ochotniczo do wojska. 8 września 1939 został wysłany do Rumunii w celu odebrania 11 brytyjskich myśliwców dla Polski. Samoloty te jednak nie zostały tam dostarczone. W grudniu 1939 dotarł przez Rumunię, Jugosławię, Włochy i Francję do Wielkiej Brytanii, gdzie odtwarzano Polskie Siły Powietrzne.

Z uwagi na zaawansowany wiek nie mógł zgodnie ze swoją prośbą zostać przyjęty do lotnictwa myśliwskiego i służył w polskim szkolnictwie wojskowym jako instruktor. W roku 1943 w stopniu majora został przydzielony do 305 Dywizjonu Bombowego. W końcu 1943 przeszedł przeszkolenie na samolocie myśliwsko-bombowym De

Havilland Mosquito. Wykonał na nim loty bojowe, zajmował się też szkoleniem pilotów (m.in. w awaryjnym lądowaniu na jednym silniku). Od 1 sierpnia 1944 do 31 stycznia 1945, w brytyjskim stopniu Wing commandera był dowódcą tego dywizjonu, którego zadania wówczas polegały na samotnych nocnych misjach bombowych nad terenem wroga na samolotach Mosquito. Łącznie Orliński wykonał 49 lotów bojowych o czasie 246 godzin 50 minut. 1 lutego 1945 został skierowany na odpoczynek od latania bojowego.

Po wojnie pozostał na emigracji. Najpierw służył jako oficer łącznikowy w brytyjskim lotnictwie szkolnym. Po demobilizacji został skierowany do rezerwy 22 października 1948 roku, po czym wyemigrował z żoną do Unii Południowej Afryki, gdzie pracował jako kierowca. We wrześniu 1953 roku przenieśli się do Toronto w Kanadzie, gdzie Orliński podjął pracę w dziale zaopatrzenia wytwórni lotniczej de Havilland Canada. Podczas swojej kariery lotniczej latał na 106 typach samolotów, w tym do wojny na 92, spędzając w powietrzu siedem tysięcy godzin. Ostatni raz latał w 1965 roku, a w 1967 roku przeszedł na emeryturę. Później jeszcze pracował w ochronie lotniska cywilnego w Toronto oraz jako woźny sądowy do 1980 roku. Po śmierci żony, od 1988 roku mieszkał w domu spokojnej starości Wavel Villa w Mississauga, poruszał się na wózku inwalidzkim na skutek starej kontuzji nogi. 27 lutego 1992 roku doznał złamania żebra i przebiccia płuca, upadając na wózek, po czym zmarł 28 lutego w szpitalu w Toronto. Do końca życia w rocznicę lądowania w Tokio odwiedzał go ambasador Japonii. Trumnę z prochami Bolesława Orlińskiego sprowadzono do Polski w sierpniu 1992 roku i uroczystie pochowano w rodzinnym grobie na wrocławskim cmentarzu Świętej Rodziny.

W celu przypomnienia polskiemu społeczeństwu postaci tego wybitnego pilota, WNIOSKODAWCY planują w roku 2026 zorganizować szereg uroczystości i spotkań w Warszawie i Wrocławiu przy współudziale szeroko rozumianego polskiego cywilnego i wojskowego środowiska lotniczego.

Wyrażając na dzieję na pozytywne rozpatrzenie naszego wniosku, jako przedstawiciele upoważnieni do reprezentowania w pracach nad tym projektem, pozostajemy

Z wyrazami szacunku i poważania

ADAM BISEK

**PREZES HONOROWY KLUBU LOTNIKÓW
LOTECZKA
oraz
BISEK AEROSPACE
SZKOŁA PERSONELU LOTNICZEGO**

GRZEGORZ BRYCHCZYNSKI

**WARSZAWSKI KLUB SENIORÓW LOTNICTWA
oraz
KRAJOWA SEKCJA LOTNICZA
Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP**

DR INŻ. PAWEŁ STEŻYCKI

**DYREKTOR SIĘCI BADAWCZEJ ŁUKASIEWICZ –
INSTYTUT LOTNICTWA**